

ת"פ 20037/06/14 - מדינת ישראל נגד י מ ט (עציר) - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

07 יוני 2017

ת"פ 20037-06-14 מדינת ישראל נ' ט(עציר)

לפני כבוד השופט אמיר דורון

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י המתמחה יאיר מלכה

נגד

הנאשם

י מ ט (עציר) - בעצמו
ע"י ב"כ עוה"ד רינת יהב

גזר דין

רקע

1. הנאשם לאחר הודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן, הורשע ביום 15.12.14 בעבירה של איומים, עבירה על סעיף 192 בחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 29.9.13, במרכז לבריאות הנפש בבאר-שבע, נתבקש הנאשם לעזוב את המחלקה על ידי אחת האחיות במקום (**המתלוננת**). בתגובה, איים הנאשם על המתלוננת באומרו לה: "אפס מאופס, אני אפגע בך ואשרוף את המחלקה הזאת וכל מי שיעצור בעדי. בכלא בימינו לא עושים כלום רק יושבים ומעשנים סיגריות". בהמשך לכך, צעק הנאשם על המתלוננת תוך שהניף ידיו באוויר.

תמצית תסקיר שירות המבחן

3. בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים, בתסקירו מיום 11.4.16, סקר שירות המבחן את אורחות חייו הנאשם, הרקע ההשכלתי, המשפחתי והתעסוקתי שלו, לרבות את עברו הפלילי וזאת לאחר שקיבל לידיו מידע אודות הנאשם מהמרכז למניעת אלימות במשפחה, ומידע אודות השתתפות הנאשם בקבוצה טיפולית.

על פי שירות המבחן, משפחתו הגרעינית של הנאשם מוגדרת כרב בעייתית וכאוטית, בה השתרשה תבנית של אלימות בין כל בני המשפחה, ובינם לבין עצמם.

הנאשם מוכר לשירות המבחן, עת שולב בהליך טיפולי במסגרת ההוסטל "בית נעם" - מרכז טיפולי לגברים אלימים. הגם שהנאשם סיים את הליך הטיפול, ניכר כי עדיין מתקשה לשלוט בפרץ רגשותיו במצבי לחץ, ואינו מסוגל להימנע באופן מוחלט מאלימות.

הנאשם הודה בפני שירות המבחן בביצוע העבירה, אך השליך נסיבות התנהגותו לאופן התנהלות המתלוננת כלפיו, נוכח התרשמותו כי האחרונה אינה מעוניינת להבינו.

שירות המבחן התרשם, כי מדובר במי שהוא בעל סף תסכול נמוך המתקשה להתמודד במצבי לחץ, וקיים פער שאינו מאפשר לנאשם להפנים חלופות ודרכי התמודדות שונים במקרי כעס. עוד סבר כי במידה וימשיך הנאשם בהליך הטיפול, הרי שיש בכך כדי להוות גורם המפחית סיכון בעניינו.

נוכח העובדה שהנאשם החל בהליך טיפולי זה, ונדמה היה כי לוקח בו חלק באופן רציני, עתר שירות המבחן להשתתף צו מבחן על הנאשם, במסגרתו ימשיך ההליך הטיפולי, והארכת המאסר המותנה, תוך השתתפות עונש של התחייבות ופיצוי הולם למתלוננת.

ביום 2.11.16, הגיש שירות המבחן תסקיר נוסף, בו ציין כי הגם שהנאשם המשיך להשתתף בהליך הטיפולי בעניינו, במהלך חודש ספטמבר חלה נסיגה משמעותית בטיפול בנאשם. הנאשם ציין במסגרת הטיפול, כי לא ביצע את העבירה בה הודה, ועשה זאת רק בשל לחץ מצד בא כוחו. הנאשם הודיע לשירות המבחן כי אינו אדם אלים יותר, וכי מסוגל הוא לשלוט בהתנהגותו.

בפגישה טיפולית שנערכה ביום 31.10.16, דיבר באופן אימפולסיבי ומאיים כלפי אשתו, נוכח התרשמותו כי מסתירה היא ירושה ממנו. בעקבות דברים אלו, הגיש שירות המבחן הודעה למשטרה, דבר שהוביל למעצר הנאשם.

מנגד, אשת הנאשם שיתפה בכך שחלה הסלמה במערכת היחסים שלהם, עד שנאלצה להוציא צו הגנה נגד מהנאשם.

נוכח האמור, ונוכח העובדה כי הנאשם נעצר בתיק אחר, התרשם שירות המבחן כי חלה נסיגה משמעותית בדפוסי התנהגות הנאשם, וביכולתו לשאת תסכול במצבי מצוקה. עוד סבר כי קיים קושי לנאשם גם בקבלת גבולות, בשל ייחוס התנהגות הנאשם לגורמים חיצוניים ולא לעצמו, ושליטת הצורך בקבלת עזרה.

נוכח האמור, סבר שירות המבחן, כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות אלימה מצד הנאשם. משכך, חזר בו שירות המבחן מהמלצתו להארכת המאסר המותנה, וחזר בו מההמלצה להעמיד המבחן בתקופת מבחן.

תמצית טיעוני הצדדים:

4. **ב"כ המאשימה**, שהגיש את גיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם (ת/2) ואת המאסר המותנה החל לחובתו של הנאשם (ת/3) יחד עם טיעוניו לעונש בכתב (ת/1), ציין את הערך המוגן שנפגע ממעשי הנאשם - הוא הערך של שמירה על גופו של אדם, וזכותו לשלוטת נפש תוך שמירה על בטחונו וחירות פעולתו.

ב"כ המאשימה הפנה למדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, וההחמרה המתבקשת נוכח מעשי הנאשם, בין השאר נוכח מיקום ביצוע העבירה - מחלקה טיפולית במרכז לבריאות הנפש וזהות המאוימת.

המאשימה, עתרה לאמץ המלצות שירות המבחן בתסקירו מיום 2.11.16, נוכח ההחמרה שחלה בהתנהגות הנאשם ורמת הסיכון הנשקפת הימנו. לדידה של המאשימה, מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם, נע בין מאסר מותנה בן מספר חודשים ברף התחתון, לבין 6 חודשי מאסר בפועל ברף העליון, זאת לצד רכיבי ענישה

נוספים, כמאסר מותנה, קנס והתחייבות לשיקול דעת בית המשפט.

לאחר שבחנה את נסיבות ביצוע העבירה, והמלצת שירות המבחן, עתרה המאשימה להשתת עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות תוך הפעלת המאסר המותנה החל בעניינו של הנאשם, מאסר מותנה, קנס משמעותי, פיצוי למתלוננת והתחייבות להימנע מעבירה, לשיקול דעת בית המשפט.

5. **ב"כ הנאשם** עתרה כי בית המשפט יגלה מידת רחמים כלפי הנאשם, שהודה בכתב אישום מתוקן בצורה משמעותית. מדובר בעבירה שחלף זמן רב מביצועה. באשר לאמירה של שירות המבחן, לפיה הנאשם חוזר בו מהודייתו בכתב האישום, ביקשה להבהיר כי הנאשם מודה בכתב האישום המתוקן, ולוקח אחריות מלאה על המעשה. הנאשם היה במצב נפשי לא קל, עת הלך לבקר את ביתו שאושפזה בבית החולים הפסיכיאטרי, וזה הרקע לביצוע העבירות, והגם שאינה מפחיתה מעצמת המעשה, יש להתחשב בכך. ביקשה לתת דגש דווקא לעובדה שהנאשם שיתף פעולה בעבר עם שירות המבחן, ואף לקח חלק בהליך טיפולי. עתרה להארכת המאסר המותנה, או לחילופין להשתת עונש של מאסר נדחה, על מנת שהנאשם יוכל לרצותו בדרך של עבודות שירות, ובכל מקרה, לא להשית על הנאשם ענישה שהיא מעבר למאסר המותנה החל בעניינו.

נוכח העובדה שהנאשם, שאינו צעיר, עצור ונעדר הכנסות, יש להתחשב בכך בעת השתת רכיב ענישה כספי.

6. הנאשם שב והבהיר, לשאלת בית המשפט, כי מודה הוא בכתב האישום המתוקן, וככל שנרשמו הדברים על ידי שירות המבחן, בהם מיוחסת לו חזרה מהודיה, הרי שמדובר באי הבנה. עוד הביע התנצלות על מעשיו, וציין כי נעשו בשל סערת רגשותיו ומשום שביתו הייתה מאושפזת במועד זה. טען כי התנצל גם בפניה.

קביעת מתחם הענישה ההולם

הערכים המוגנים:

7. בביצוע עבירת האיומים, פגע הנאשם בערכי החברה המוגנים של שמירה על כבודו וחירותו של אדם, תחושת בטחונו ושלווה נפשו וזכותו לפעול, בסביבת עבודתו או בכל מקום אחר, ללא חשש כי הדבר יוביל לכדי איום באלימות פיזית או אחרת כלפיו.

מדיניות הענישה הנוהגת:

בית המשפט העליון העביר מסר תקיף באשר לעבירת האיומים ולחומרה הרבה הנלווית אליהם. דברי איומים באשר הם, עלולים לפגוע בתחושת בטחונו הבסיסית של הפרט ובשלווה נפשו, וכן להגביל חירות פעולתו, ומכך נובע האינטרס החברתי שבהוקעתם ובמניעת ההפחדה וההקנטה לשמן.

על כך נאמר בע"פ 103/88 משה ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373 [פורסם במאגרים] (מיום

6.9.89:

"מניעת ההפחדה וההקנטה לשמן היא שעומדת ביסוד האינטרס החברתי המוגן בעבירת האיומים שבסעיף 192. רוצה לומר, אינטרס החברה הוא להגן על שלווה נפשו של הפרט (person's peace of mind) מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט. כי גם אם אמרנו, שאין בסעיף 192, בהבדל מסעיף 428, דרישה, שמטרת האיום תהא להניע את המאויים לעשות מעשה או להימנע ממעשה, בידוע הוא, שבמקרים רבים מושמעים איומים Per se כמסר מוסווה להתנהגות המצופה מן המאויים. נמצא, כי סעיף 192 מקדים רפואה למכה ומונע מלכתחילה פגיעה עתידית בחירות הפעולה של הזולת".

וכן ברע"פ 2038/04 שמואל לם נ' מדינת ישראל, ס (4) 96, שם נאמר כי:

"...הערכים המוגנים בעבירת האיומים - שלווה נפשו, ביטחון וחירות פעולתו של הפרט - קשורים באופן מהותי להתנהלותם התקינה של בני אדם בחברה. במילים אחרות, ההגנה על ערכים אלה הכרחית כדי להבטיח את שלום הציבור. קשה לחלוק על שהערכים המוגנים בעבירת האיומים נוגעים ישירות לעצם אפשרות תפקודו של האדם ולהגשמת אוטונומיית הרצון שלו. לפיכך ערכים אלה הם בעלי משקל רב, וההגנה שהחברה חייבת להעניק להם היא משמעותית ורבה".

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות איומים:

בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, במקרים דומים של עבירות איומים, מגלה מנעד ענישה רחב אמנם, זאת בהתחשב בנסיבותיו של כל מקרה לגופו, אך חומרתה הרבה של העבירה מוצאת ביטוי בהתייחסותם המוקיעה והנחרצת של בתי המשפט למקרי איומים באשר הם, ובהשתת עונשים אינדיבידואליים מרתיעים בכולם.

למקצת דוגמאות מן הפסיקה, ראה להלן:

א. בת"פ (אילת) 47527-11-12 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם במאגרים] (מיום 1.4.14), הורשע נאשם, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע עבירת איומים כלפי אשתו, בכך שאמר לה כי יהרוג את בנם. בית המשפט קבע, כי מדובר באיומים במרום חומרתם, והעמיד את מתחם הענישה בטווח שבין מאסר מותנה ל-12 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטל עונש של 4 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת בסך של 3,000 ₪ והתחייבות כספית. יצוין, כי לנאשם עבר מכביד של עבירות אלימות, לרבות איומים, בגינם הושתו עליו עונשים מכבידים ומרתיעים.

ב. בת"פ (ב"ש) 42579-11-12 **מדינת ישראל נ' אבן צבור** (מיום 14.3.13), הורשע נאשם, לאחר הודייתו בכתב אישום מתוקן, בביצוע שתי עבירות איומים, כלפי אשתו ובנותיו, בכך שאמר להן כי ייפגע בהן. בית המשפט העמיד את מתחם הענישה בטווח שבין חודשיים מאסר בפועל ל-12 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם עונש של 5 חודשי מאסר בפועל, הפעלת מאסר מותנה (ובסך הכל 6 חודשי מאסר בפועל), ו-6 חודשי מאסר מותנה. לחובת הנאשם עברה הכולל הרשעה בעבירות איומים וניסיון לתקיפה סתם.

ג. בת"פ (ב"ש) 10-09 **מדינת ישראל נ' סבליירוזין** [פורסם במאגרים] (מיום 2.10.11), הודה נאשם והורשע במסגרת הסדר טיעון, שלא כלל את העונש, בכתב אישום מתוקן בשתי עבירות איומים, כלפי אשתו וכלפי שוטרים. יצוין, כי לנאשם שתי הרשעות קודמות בעבירות אלימות במשפחה ואיומים, וכי את העבירות נשוא תיק זה ביצע בהיותו בגילופין. על הנאשם הושת עונש של 4 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, הפעלת מאסר מותנה בן 3 חודשים (ובסך הכל 6 חודשי מאסר בעבודות שירות), ו-6 חודשים מאסר על תנאי.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה להחלטה בת.פ. ה זה, הפנתה במשפט להעניש באופן מחמיר במקרים כגון דא. כבוד האדם וחירותו, וכן זכות האדם לאוטונומיה על גופו:

15. במסגרת זו יש לקחת בחשבון את העובדה כי הנאשם היה הציר המרכזי בביצוע העבירה. הנאשם ידע את האיסור הצמוד לעבירה, ולא הוכח כל נתון שיכול ומנע מהנאשם הבנה זו.

16. הנאשם ביצע את העבירה, כך לשיטתו, נוכח העובדה שהיה במצב נפשי רגיש, עקב אשפוז ביתו במקום. הגם שאלו הם פני הדברים בעיני הנאשם, אין בנתון זה כדי לקבוע שלא מדובר בעבירה חמורה, במיוחד נוכח העובדה שבוצעה בתוך המחלקה בבית החולים, מקום עבודת המתלוננת, ואגב הנחייה מקצועית שנתנה לנאשם. גם אם סבר הנאשם כי ההנחיה ניתנה שלא כדין, או מכל סיבה שגויה אחרת לטעמו, הרי שלא היה מקום להגיב באופן בו הגיב.

17. הנזק שנגרם ממעשי הנאשם אינו ניכר במישור הפיזי של הדברים, אך יש לזכור כי מידת הנזק אינה נמדדת רק אל מול מבחן התוצאה בנסיבות אלו, אלא ובעיקר בעבירות כגון דא, אל מול הנזק שאינו בר כימות דווקא, והוא הפגיעה בתחושת הביטחון של המתלוננת, פגיעה שהתרחשה דווקא במקום עבודתה, מקום בו אמורה היא לחוש תחושת ביטחון מרבית בביצוע תפקידה. גם לאחר תיקון כתב האישום, נותרו דברי הנאשם כאיום ברף הגבוה ביותר, שכן אין בהם כדי איום בפגיעה במתלוננת בלבד, אלא בפגיעה אפשרית בשלום אחרים המאושפזים ועובדים במקום.

18. לאחר שבחנתי את הערכים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירה על ידי הנאשם, מידת הפגיעה בערכים אלו, בנסיבות ביצוע העבירה, הרי שאני קובע כי מתחם העונש במקרה זה, נע בין מאסר מותנה ברף התחתון, לבין 10 חודשי מאסר בפועל ברף העליון, זאת לצד רכיבי ענישה אחרים.

האם יש מקום לסטייה ממתחם הענישה:

19. אין חולק כי סטייה כזו, אפשרית במקרה בו מתרשם בית המשפט, כי הדרך לשיקום הנאשם פתוחה בפניו.

במקרה דנן, לא התרשמתי מאפיק שיקומי זה בהתייחס לנאשם. הדבר מקבל משנה תוקף, נוכח אמירות שירות המבחן בעניין הנאשם, לרבות באשר להחמרה בהתנהגותו והעובדה כי הרחיק עצמו, הלכה למעשה, מכל הליך טיפולי ממשי בעניינו.

גזירת העונש

20. בעת גזירת העונש, המצוי בתוך המתחם העונש ההולם, או מחוץ לו בהתקיים התנאים המתאימים, יש לבחון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40'א' לחוק) כפי שהן רלוונטיות לתיק דנן;

א. מדובר בנאשם בעל עבר פלילי מכביד, האוחז בתוכו 25 הרשעות קודמות, הראשונה בשנת 1971 והאחרונה בשנת 2012. כל אחת מההרשעות שבציקלון הנאשם מכילה, בצורה זו או אחרת, עבירת אלימות. הנאשם ריצה מאסרים בעברו, ונדמה כי דרך חיו שזורה במעשי אלימות על כל צעד ושעל.

הנאשם לא לומד מעברו, ואך חלפה לה שנה מהעבירה האחרונה בגינה הורשע, עבירת איומים, וזמן לא רב לאחר שחרורו מ- 18 חודשי מאסר שהושתו עליו באותו תיק, ביצע שוב את העבירה בגינה הורשע בתיק זה. לא זו אף זו, העבירה בוצעה כאשר מעל ראש הנאשם חרב מתהפכת בדמות מאסר מותנה בן 6 חודשים.

ב. לאחר עיון בממצאי שירות המבחן, עולה תמונה מטרידה לא פחות, של מי שהוא אדם אלים, שגם ההליך הטיפולי בעניינו לא נשא פרי.

ג. בנסיבות העושה והמעשה, יש חשיבות עליונה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, נוכח המסר החד משמעי שאמור לצאת תחת ידי בית המשפט, מסר לפיו האלימות לא תכבוש לה נחלה, במיוחד לא אלימות המופגנת כלפי עובדי צוות רפואי, ובמיוחד במקום עבודתם. אל לבית המשפט לאפשר למסר נוגד לחלחל, גם לא במובלע, עת ייבחר לפעול על פי מידת הרחמים במקרה זה, ולהעדיפה על פני מידת הדין.

ד. מנגד, יש לזכור כי הנאשם הודה באופן מיידי, תוך שחסך בכך זמן שיפוטי יקר. הדבר מעיד על לקיחת האחריות מצד הנאשם למעשיו, והיותו נכון לשלם את המחיר הנדרש בשל כך. לא מצאתי לנכון ליתן משקל ניכר לטענת הנאשם כי ביצע את המיוחס לו, נוכח סער רגשותיו, ובשל העובדה כי ביתו אושפזה במקום.

מצופה מהנאשם, כמו מכל פרט אחר בחברה, לפעול באורח שקול ומדוד, דווקא במקומות ובנסיבות בהן נתקל הוא בקושי ובמצוקה.

ה. לשיקולים לקולא, יש להוסיף את רכיב חלופי הזמן ממועד ביצוע העבירה עד למועד גזירת הדין. שיקולים אלו, מובילים את בית המשפט לקבוע רף ענישה לפיו המאסר המותנה יופעל רובו בחופף לעונש המאסר שיושת על הנאשם, וחלקו הקטן במצטבר. לשם הדגשה, לו לא היו נתונים אלו אל מול בית המשפט עת שקל ענישת הנאשם, הרי שראוי להבהיר כי עונש הנאשם היה חמור לאין ערוך.

ו. עם זאת, יש לזכור כי מידת ההתחשבות בנאשם בנסיבות אלו, לא תשפיע בהיקף זהה על הרכיבים הכספיים העונשים שיושתו עליו, זאת נוכח העובדה שיש ליתן משקל למידת הפיצוי שאמור הנאשם לשלם למתלוננת, ומידת הקנס הראוי בנסיבות העניין. השתת עונש כלכלי, נושאת בחובה מסר מחדד באשר לחומרה הנשקפת ממעשי הנאשם, ולכך שבצמוד לכל עבירה כזו, ענישה שתפגע בכיס העבריין. אל מול זאת, לקחתי בחשבון העובדה כי יש לשקול את מצבו הכלכלי נוכח היותו עצור.

21. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים לעיל, גוזר אני על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 6 חודשי מאסר בפועל.
- ב. אני מורה בזאת על הפעלת המאסר המותנה, בן ששת החודשים, שהושת על הנאשם בת.פ.(שלום אשקלון) 19424-04-12 ביום 24.9.12. 5 חודשים ממאסר מותנה זה שהופעל, ירצו בחופף לעונש המאסר שהושת על הנאשם לעיל, וחודש אחד הימנו במצטבר, כך שהנאשם ירצה 7 חודשי מאסר בפועל.
- ג. 7 חודשי מאסר מותנה למשך 3 שנים מהיום. מאסר זה יופעל במידה והנאשם יעבור במשך תקופת התנאי יעבור כל עבירת אלימות לרבות איומים.
- ד. קנס בסך של 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.10.17.
- ה. הנאשם ישלם למתלוננת ע.ת/1, פיצוי בסך של 2,500 ₪. פיצוי זה ישולם עד ליום 1.10.17. המאשימה תעביר תוך 14 ימים למזכירות בית המשפט, את פרטי המתלוננת, על מנת שהמזכירות תוכל להעביר לה כספי הפיצוי האמור.
- ו. הנאשם יחתום על התחייבות בסכום של 5,000 ₪ להימנע מכל עבירת אלימות לרבות איומים במשך שנתיים מהיום. היה והנאשם לא יחתום על התחייבות זו תוך 10 ימים מהיום, יאסר למשך 5 ימים לשם כפיית החתימה על ההתחייבות. שב"ס מתבקש לאפשר לנאשם לחתום על התחייבות זו כעת, ובטרם יושב לבית המעצר.

זכות ערעור כחוק.

המזכירות תבטל את הדין הקבוע בתיק זה ביום 4.7.2017, וכך גם תבטל את זימון הנאשם באמצעות שב"ס.

ניתנה והודעה היום י"ג סיוון תשע"ז, 07/06/2017 במעמד הנוכחים.

אמיר דורון , שופט

הוקלדעלידיגלמלול